

Sint Eustatius, 13 april 2022.

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Blij verrast was ik toen ik de analyse las van dhr. Harald Linkels in BES-reporter ¹ over het al dan niet goed functioneren van de Eilandsraad van Sint Eustatius. Ik ben van mening dat deze analyse goed weergeeft hoe ik er zelf ook over denk. Met name waar de analyse stelt dat als Haagse parlementsleden werkelijk zouden willen weten hoe de Eilandsraad functioneert dat ze dan eigenlijk zouden de Eilandsraad regelmatig moeten bijwonen. In plaats daarvan wordt het functioneren van de Eilandsraad bevonden door de regeringscommissaris die hierover rapporteert aan de staatssecretaris die zelf gaat over de aanstelling van de regeringscommissaris. Anders gesteld: wanneer Den Haag vindt dat de touwtjes nog strak aangetrokken moeten blijven, dan zal de regeringscommissaris met bevindingen komen die vanzelfsprekend leiden tot die 'gewenste' uitkomst. Zoals de slager die zijn eigen vlees keurt, of "wij van WC-eend adviseren WC-eend".

En ik zou u in elk geval de gedachte willen meegeven dat de regering zeggenschap wil blijven houden in het wel en wee van Sint Eustatius tot het point of no return zal zijn bereikt bij hetgeen de investeerder(s) zich voorstel(t)(len) bij de investeringen op Sint Eustatius. Die leiden - zo is mijn stellige verwachting - tot een soort Sint Barths: een speeltuin voor de rijken waarin de Stataanse bevolking absoluut niet deelt in de toename van de welvaart. Op zijn best kunnen ze een baantje krijgen als schoonmaker of in de bediening. Het is deze 'hypothese' die vooralsnog zichzelf bewijst in de dagelijkse praktijk maar die in Den Haag bij voorkeur buiten het zicht wordt gehouden. Overleg met of instemming van de Stataanse bevolking of haar vertegenwoordigers in de Eilandsraad is nimmer geagendeerd, dus de zeggenschap 'moet' nog enige tijd in handen blijven van de Nederlandse regering en haar handlangers (ik doel hier op de regeringscommissarissen). Net zolang tot de wensen van de investeerder(s) zijn vervuld. Natuurlijk is dit alles een hypothetische visie op de (nabije) toekomst, maar het feit dat deze angstvallig onbesproken blijft spreekt - zo lijkt mij - voor zichzelf.

Terzijde merk ik op dat op Bonaire eenzelfde proces zich lijkt af te tekenen wanneer nader gekeken wordt naar het 'project Bolivia'. En ook met het handelen van de Rijksoverheid dat door de recente Zembla-documentaire zo keurig werd blootgelegd. De Bonairiaanse bevolking wordt er gemiddeld gesproken alleen maar slechter van, ten gunste van een kleine elite (op Bonaire en in Europees Nederland). Het is het beeld van de koopman versus dat van de dominee dat de balans telkenmale

¹ Zie <https://bes-reporter.com/is-statias-island-council-dysfunctional-i-would-argue-its-not/>

doet doorslaan naar dat van de koopman waarbij de nadelen ervan neerslaan op de lokale bevolking, ongeveer 7000 kilometer zuidwestelijk van de eigen, comfortabele zetel in de Tweede Kamer (en overige Haagse burelen).

Als de gelijkenis van het Openbaar Lichaam, zoals gedefinieerd in de Grondwet, met de Nederlandse gemeente (in de wandelgangen heten de drie BES-eilanden immers 'bijzondere Nederlandse gemeenten') inderdaad zo groot is, dan lijkt me de vraag gerechtvaardigd of de Nederlandse regering op het niveau van kabinet, zich zo intensief zou moeten bemoeien met het wel en wee van de deze eilanden (of meer in het bijzonder: met dat van Sint Eustatius). Een meer randvoorwaardelijke aansturing op basis van een bestuursakkoord (waarmee het 'wat' wordt overeengekomen) terwijl het antwoord op de 'hoe'-vraag dan lokaal kan worden gevonden.

Dan ten slotte een reactie op een veelgehoord argument in deze discussie "dat niet zomaar en gemakkelijk wetgeving kan worden omgebogen". Dat is natuurlijk een gelegenheidsargument. Als de wil werkelijk bestaat om de eilanden (of meer in het bijzonder: Sint Eustatius) democratie mee te geven, dan is een goed, gelijkwaardig en wederzijds respectvol overleg volgens mij aanzienlijk effectiever dan het vasthouden aan deze gekunstelde situatie. Ik zeg hier nadrukkelijk 'gekunsteld' omdat alleen al de voorwaarden waaraan zou moeten zijn voldaan eenzijdig zijn opgelegd en bovendien voor een belangrijk deel buiten de beïnvloeding van de Eilandsraad liggen. Bovendien: zijn wetten niet een weerslag van wat mensen 'willen' in het maatschappelijk verkeer? In plaats van hindernissen bij het invullen van hetgeen partijen 'willen'?

Graag zou ik dan ook willen pleiten voor een spoedige beëindiging van de wetgeving die Sint Eustatius tot op heden knevelt en overgaan op een aansturing op basis van de wederzijds overeen te komen bestuursakkoord.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.